

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnishvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Nemci o svojih in naših manjšinah.

Inozemski Nemci tvorijo važno točko v zunanji politiki narodno-socialistične Nemčije. Za organizacijo in vsestransko podporo Nemcev, živčih izven meja nemške države, obstoja že več let v Nemčiji »Društvo za Nemce, živčhe v inozemstvu«. To je osnovano kot zasebno društvo. Odkar pa je v Nemčiji nemški narodni socializem na krmilu, je to društvo nekako poddržavljeno ter je postalo instrument zunanje politike. O Binkoštih je to društvo imelo svoj občni zbor v Königsbergu (v Vzhodni Prusiji), začetek pa je bil v Marienburgu. Tukaj je imel od narodnih socialistov postavljeni voditelj društva dr. Steinacker — rodom iz Koroškega — govor o namenu društva ter je med drugim izjavil tudi to: »Društvo Nemcev v inozemstvu noče napasti nobene države, noče premikati nobenih meja, noče podirati nobene vlade, noče prirejati nobenih zarot proti nikomur. Spremembe državnih ozemelj in odpovedi na politične pravice ležijo na čisto drugem polju. Društvo Nemcev v inozemstvu ve samo to, da ne pozna in ne bo poznalo nobene odpovedi ljudske biti in ljudske duševne skupnosti.« S temi besedami je določno povedano naslednje: »Društvo za Nemce v inozemstvu ne prisoja svojim članom in svojim podpirancem v inozemstvu naloge, da bi premikali državne meje ter spreminjali državna ozemlja; take spremembe ležijo na drugem polju, to je na polju narodno-socialistične državne oblasti, ki je v to svrhu vpeljala splošno vojaško obvezo ter hoče oboroženost Nemčije spraviti do višine, da bo kos nalogam, ki si jih je v zunanje-političnem oziru postavil nemški narodni socializem. Nemcem v inozemstvu pa pripada naloga, da se pod nobenim pogojem in nikjer ne odpovedo nemški ljudski bitnosti in ljudski duševni skupnosti. Če to nalogo vršijo zvesto, vztrajno in neomajno, tvorijo s tem stebre-opornike za gospodarsko in politično prodiranje velenemštva v razne dele Evrope. Da tako tolmačenje ni morda kakšno neutemeljeno in krivično natolcevanje, dokazuje zemljevid, ki ga je vodstvo tega kongresa oskrbelo za kongresiste in ki je bil razdeljen med udeležence kongresa. Na tem zemljevidu se prikazujejo tri »obmejne pokrajine Nemčije« (ki torej v prvi vrsti spadajo na tisto polje, kjer je treba premakniti državne meje in spremeniti državno ozem-

lje), in te so: Avstrija, Šlezija in Vzhodna Prusija s poljskim Pomorjem vred. Poleg tega so na nemško-nacionalnem zemljevidu začitana ogromna ozemlja, ki predstavljajo »nemška kulturna območja«, kjer torej pripada glavna naloga inozemstva Nemcem, živčim v teh pokrajinah. Semkaj spadajo poleg Šlezije, Poznanjske in Pomorja (poljska last), Gdanska (samostojno mesto) in Klajpede (Memel, ki je last Litve) tudi južna Tirolska, sudetni Nemci na Češkem in naša slovenska štajerska. Med velikimi črnimi točkami, ki predstavljajo nemške jezikovne otoke, je začitana kočevski jezikovni otok, in sicer tako, da zavzema skoro vso Dolenjsko in Notranjsko.

Zemljevid torej nazorno poodčuje nalogo, ki jo nemško-nacionalno nemštvo določuje Nemcem, živčim v teh pokrajinah, torej tudi v naših krajih. Kaj iz tega sledi, ni treba posebej poudarjati. Pristojni činitelji naj si oskrbijo ta zemljevid, ki je ponazoritev nemško-nacionalnih teženj in ki bo za nje stvaren opomin za pravilno ravnanje. Mi bi samo še opozorili na to, kako Nemci sodijo o slovanskih narodnih manjšinah ter postopajo z njimi. Najboljši primer so Slovenci na Koroškem. Mar jim nemštvo določuje nalogo, da ohranijo slovensko ljudsko bitnost ter ostanejo zvesti slovenski

ljudski duševni skupnosti? Ne, marveč onemogočuje jo na vse načine in z vsemi sredstvi. Da bi izgubili svojo slovensko dušo, se ponemčujejo slovenski otroci v nemških šolah, ki so prave duševne mučilnice. Prosvetnemu delovanju Slovencev po njihovih društvi se delajo največje ovire. Tako je n. pr. prosvetno društvo v Radišah (blizu Celovca) hotelo vprizoriti na prostem igro »Izgubljeni sin«, ki jo je po besedilu sv. pisma priredil koroški rojak Drabosnjak. Policijska oblast je to prepovedala in urad zveznega kanclerja je to prepoved potrdil, češ, da so katoliško-slovenska društva jugoslovansko orientirana ter da se svetopisemska prilika izrablja za alegorično prikazovanje vrnitve izgubljenega sina (Koroške) v rodni dom, v Jugoslavijo. Dobremu našemu Drabosnjaku se nikdar ni sanjalo, da bo nemški nacionalizem njegovo povse nedolžno igro tako nesmiselno in zlobno tolmačil. Ako se kateri narodni manjšini določuje naloga, da pripravljajo vrnitev izgubljenega sina (narodne manjšine) v rodni dom, določuje to nalogo nemški narodni socializem z ozirom na Veliko Nemčijo nemškim manjšinam po raznih državah. Dokaz za to je poleg govorov na kongresu »Društva za Nemce v inozemstvu« zemljevid, ki ponazorjuje te nemško-nacionalne težnje. Dokazujejo tudi letaki in letaki razširjeni v Königsbergu, na katerih je bilo med drugim napisano: »Prava Nemčija obsega tudi vse tiste Nemce, ki živijo kot državljani drugih držav?

V NAŠI DRŽAVI

Poročilo verifikacijskega odbora je bilo razdeljeno tiskano poslancem dne 13. m. Seja omenjenega dne je bila posvečena poročilu verifikacijskega odbora. Verifikacijski odbor ugotavlja v svojem poročilu najprej, da so mu bila predložena 304 pooblastila izvoljenih narodnih poslancev in vloženih vsega 121 pritožb. Nato navaja poročilo podrobne volilne rezultate v posameznih srezih in imena onih izvoljenih narodnih poslancev z liste min. predsednika g. Jevtiča, zoper katerih izvolitev ni bila vložena nobena pritožba. Drugi del poročila našteva mandate onih narodnih poslancev, zoper katerih izvolitev so bile vložene pritožbe. V dravski banovini so bile vložene pritožbe v

šestih srezih (Celje, Brežice, Ptuj, Maribor, levi breg, Maribor desni breg in Kamnik). Vse te, kakor tudi vse ostale pritožbe zoper izvolitev narodnih poslancev z liste ministrskega predsednika g. Jevtiča v ostalih banovinah so bile zavrnjene in verifikacijski odbor predlaga narodni skupščini odobritev vseh teh osporjenih mandatov. V tretjem delu svojega poročila navaja verifikacijski odbor narodne poslance, izvoljene na listi g. dr. Vladka Mačka, in sicer najprvo one, zoper katerih izvolitev ni bilo pritožb, nato pa one, zoper katere so bile vložene pritožbe. Teh je 23. Odločitev o mandatih na Mačkovi listi je bila odgodena zaradi nejasnosti zakonskih določb.

S tretjega sestanka narodne skupščine dne 14. junija. Na tretjem sestanku narodne skupščine dne 14. junija je imel dolg govor notrajni minister o delu vlade in opozicije pri zadnjih skupščinskih volitvah dne 5. maja t. l. Za notrajnim ministrom je govorilo

več poslancev, ki so napadali opozicijo in zahtevali, da se razveljavijo vsi poslanski mandati, radi katerih je prišlo pri volitvah do nepravilnosti. Po konanih govorih je potrdila skupščina vse mandate, katere ji je predložil verificacijski odbor. Verificiran je bil tudi mandat Avramoviča, poslanca za glamočki okraj, ki je bil izvoljen na Mačkovi listi in je poleg Ibrahima Bačiča predložil pooblastilo kot poslanec opozicije.

Na skupščinski seji dne 15. junija so razpravljali o mandatih onih poslancev, ki niso predložili svojih pooblastil. V razpravo je posegel pravosodni minister dr. Kojič, ki je govoril o zagrebški resoluciji in o volilni agitaciji duhovščine. Prihodnja seja skupščine je bila v torek dne 18. junija.

Posvetovanje zunanjih ministrov Male zveze so bodo vršila dne 22. junija v Beogradu. Zanimivo bo poročilo čehoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša o obisku v Moskvi.

Posvetovanja za priključitev okoliških občin Mariboru in Celju. Zadnji teden se je mudil ban g. dr. Puc v Celju in Mariboru, kjer so se vršila posvetovanja glede priključitve okoliških občin. Mariborska mestna občina ima pripravljen predlog, po katerem bi se naj priključile mestu po današnjem stanju pregrupacije občin: Košaki, Kamnica, Pobrežje, Limbuš in Studenci. Okolica je proti priključitvi. Zastopniki okoliških občin so se izrekli tudi pri tokratnem posvetovanju iz tehničnih razlogov proti priključitvi. Priključitev okolice mestu se pa lahko izvrši v smislu zakona o občinah v dveletni dobi, ki teče od 23. septembra 1934, brez nadaljnega. Samo v očigled zakonskim določbam so pristali zastopniki okoliških občin na priključitev pod gotovimi pogoji, ki se bodo določili sporazumno pozneje. V smislu predlogov na že omenjenem posvetovanju bi se naj priključilo Mariboru od občine Studenci ozemlje do ceste proti Pekram, vse ostalo proti Limbušu in Pekram naj pade pod studenško, oziroma limbuško občino. Občina Pobrežje pripade Mariboru brez Zrkove in Dolgoš. Od občine Košaki bi prišlo v poštev ozemlje ob Tomšičevem drevoredu in Petrovo selo. Od občine Kamnica pa področje na obeh straneh državne ceste in sicer tako, da bi bil tudi Mariborski otok pod mesto. Če bo prišlo v zgorajnem smislu do priključitve, se bo povečalo število mariborskega prebivalstva za 20.000 duš in bi štel povečani Maribor 55.000 prebivalcev. — Tudi v Celju so predložili zastopniki okoliških občin banu svoje predloge glede združitve okolice z mestom. Banska uprava bo proučila gradivo o združitvi in potem se bode šele sklepalo o tej velevažni zadevi.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Po volitvah na Grškem. Zadnjič smo poročali na kratko o izidu parlamentarnih volitev na Grškem, iz katerih je odnesla vlada popolno zmago. Obe vladni skupini imata od 300 mandatov 287, opozicija le 13, komunisti niso dobili niti enega mandata. Abstinenca je

znašala po celi državi samo 15%. Izid volitev je zatrl v opoziciji vsako akcijo za spremembo režima. Zasedanje novega parlamenta bo zelo kratko. Zbornica bo samo potrdila od vlade jej predložene zakone in to nato odgodena do septembra. Plebiscit za monarhijo ali republiko na Grškem bi naj bil po predhodni odobritvi tozadevnega pravilnika od strani parlamenta meseca oktobra.

Italija — Abesinija — Anglija. Kot posredovalka v sporu med Italijo ter Abesinijo je nastopila pri Društvu narodov v Ženevi Angleška. Je že bilo razglašeno, da bo pobotala Italijane in Abesince nepristranska komisija, koje sklepom in odločitvi se bosta podvrgli obe sprti državi. Kljub pomirjevalnemu vplivu Angležev na skrajno napestost položaja v Abesiniji je Italija naprej mobilizirala in prevažala čete v svojo vzhodno-afriško kolonijo, da napade Abesince po končani deževni dobi, ki onemogoča sedaj zaradi nalivov kretanje vojaštva. Nespravljivost Italije je ujezila Angleže, ki so naenkrat zbrali v svoji koloniji ob abesinski meji 100.000 mož kolonijalnih čet, da preprečijo osvajalne načrte Italije. Nepričakovani nastop Angležev je močno razburil Italijo, ki bi bila morda kos slabše organizirani abesinski vojski, nikakor pa ne angleškim kolonijalnim četam. Zadnji adut Anglije napram

Italiji pa je Sueški prekop, katerega lahko zapre Italijanom in jim onemogoča nadaljnje ojačevanje vzhodno-afriške armade in njeno preskrbo s strelivom in z živili. V očigled naštetim zaprekam v Abesiniji grozi Italija, da bo izstopila iz Društva narodov.

Japonci osvajajo Kitajsko. Japonska sega vedno dalje po Kitajski in beleži v zadnjem času nepregledno velik uspeh, katerega je dosegla brez prelivanja krvi samo z grožnjami in pritiskom svojega orožja. Japonci so zagrozili kitajski vladi v Nankingu in jej stavili težke pogoje, katerim so se Kitajci brez obotavljanja uklonili. Nekdanja prestolnica Kitajske starodavni Peking in luka Tientsin se priključita Mandžuriji, nad katero vlada Japonska. Severni del pokrajine Čili se proglasi za del, v katerem se ne smejo kretati čete. V tem demilitariziranem delu Čilija bodo nadzorovali upravo japonski uradniki in istotako vršili policijsko službo. Za bodočnost je najbrž čisto kratko vprašanje: priključitev cele pokrajine Čili k Mandžuriji in kronanje madžurskega cesarja, ki je orodje v rokah Japoncev, za kitajskega cesarja v Pekingu. Na Kitajskem so prepovedane vse organizacije, ki bi vodile kako gonjo proti tujim državam. Peking so izpraznile kitajske čete in v luko Tientsin so priplule japonske bojne ladje.

Na evharistični kongres! Dober teden nas loči od začetka evharističnega kongresa. Storimo vse, kar je v naših močeh, da bo kongres čim najveličastnejši in udeležba čim največja! Potreben nam je kongres vprav radi tega, ker so časi prav težki! Sami opazujemo, kako se bije v Evropi in tudi v naši ožji domovini trd in vroč boj za to, kdo bo vladal v bodočem stoletju: ali brezbožen komunizem ali Kristusova Cerkev. V tako zmedenih časih pa je treba veliko jasnosti in odločnosti zlasti nam katoličanom. Vso sovražno borbo, ki je v današnjih časih še prav posebno naperjena proti vernemu človeku, bo naše ljudstvo le takrat vzdržalo, če bo imelo pred seboj jasno pot, če bo prekvašeno s pravim duhom, na kratko: če bo versko globoko poučeno in če bo odločno živelo le po Kristusovih, ne pa po Marksovih ali po drugih novodobnih »verskih« načelih. Temu bode gotovo veliko pripomogel evharistični kongres. Tu se bodo pri mnogih stanojskih zborovanjih reševala najbolj pereča sodobna življenjska vprašanja, in to vse s stališča nezmotnega Kristusovega evangelija. Mnogo zmot bo že s tem odpravljenih. Še več koristi bo pa prinesel evharistični kongres tako slovenskim, kot vsem ostalim katoličanom v naši državi in s tem splošni blaginji vse naše države s tem, da bo stotisočglava množica v imenu vseh dobromišlečih kristjanov v naši državi glasno izpovedala vero v Boga in s tem znova le njemu prisegla zvestobo.

Da, na evharističnem kongresu bomo vsi izpričali svojo katoliško vero in se tako vsi in vse posvetili Najvišjemu kralju — Kristusu Odrešeniku. Zato: možje in fantje, žene in dekleta, na kongres!

Delo brezbožnikov — novi upi. Na zborovanju brezbožnikov v Moskvi dne 30. marca t. l. se je izvolil poseben odsek za borbo proti veri. Predsednik tega odseka je Maksim Gorkij, člani pa so N. N. Bersonov, bivši krasnojarski škof Nikon, V. N. Lvov, bivši prokuror sv. Sinoda za časa Kerenskega, Jaro-slovskij in nekaj profesorjev moskovske univerze. Gorkij, Berson, Lvov in drugi so sklenili delati na to, da ob koncu tekoče petletke v Rusiji ne bo več nobene cerkve in ne duhovnika. — Kakor poročajo iz Moskve, se je ta odsek z Gorkijem in Lvovom na čelu nedavno tega javil pri namestniku patriarha, metropolitu Sergiju, kjer so mu prevzeli pisarno, odpeljali arhiv in so prepovedali nadaljnjo izdajo lista »Moskovska patriarhija«. Metropolit Sergiju so prepovedali pismeno občevati z duhovniki v Rusiji in inozemstvom. Pošiljati sme samo tiste ukaze, katere mu bo dovolil brezbožni odsek. Kakor razvidimo iz tega, bo cerkveno življenje v ruski cerkvi skoraj uničeno. Služba božja se bo morala vršiti skrivaj. Toda upajmo, da se bo zgodilo kako drugače. Stalin je zdaj razpustil »združenje starih boljševikov, patriarhov komunistične stranke«. To pa je vzbudilo povsod občno pozornost. Še boljše bi bilo, da bi razgnal »zvezo brezbožnikov«. Če ima Stalin res načrt, počasi se iznebiti ozkih komunističnih vezi, bo moral to storiti, ker brezbožniki so eden glavnih stebrov